

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitruvius Itervm Et Frontinus

Vitruvius

Florentiae, 1513

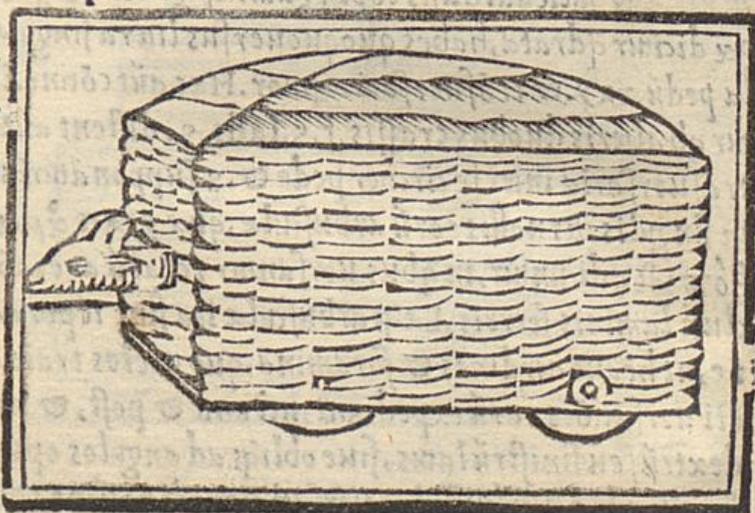
De aliis testudinibus. Caput. XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12979

LIBER

uirtutē, prater pinū aut alnum. Hęc. n. sunt fragilia
 & facilius recipiunt ignē, Circū tabulata collocantur
 crates ex tenuibus uirgis creberrime textis, maxieq;
 recentibus percrudis coriis duplicibus consutis far-
 ctis alga, aut paleis in aceto maceratis, circa tegatur
 machina tota, Ita ab his reiiciantur plaga balistarū,
 & impetus incendiorum.

Testudo
 ad conge-
 stionē fos-
 sarū addi-
 to ariete.
 Varię te-
 studines
 hic descri-
 buntur ab
 auctore,
 quę fac-
 ile abstu-
 stiosis in-
 telligi pos-
 sunt.

De aliis testudinibus. Caput. XXI.

ST autē & aliud genus testudinis, qđ re-
 liqua oia hēt quēadmodū quę supra scri-
 pta sunt, pter capreolos, sed hēt circa plu-
 rē & pinnas ex tabulis, & supne sub grūdas pclina-
 tas. supraq; tabulis & coriis firmiter fixis cōtinētur.
 Insup uero argilla cū capillo subacta ad eā crassitudi-
 nē inducatur, ut ignis citro nō possit ei machina noc-
 cere. Possunt autē si opus fuerit, eā machinā ex octo
 rotis eē, si ad loca naturā ita opus fuerit temperare.
 Quę autē testudines ad fodiendum cōparantur opu-
 yę gręce dicuntur, Cętera omnia habent uti supra-
 scriptum est. Frontes autē earū sunt, quēadmodum
 anguli

anguli trigonorum, uti à muro tela cū in eas mittantur
 nō planis frontibus excipiat plagas, sed ab lateribus
 labētes, sine periculo fodietes, q̄ intus sunt tueantur. Nō
 mihi ēt uideatur esse alienū de testudine, quā Agetor
 Bizantius fecit, q̄bus rōnibus sit facta exponere. Fue-
 rat. n. eius basis lōgitudō pedū. lx. latitudo. xyiii. Arre-
 ctaria, quæ supra cōpactionē erant quatuor collocata,
 ex binis tignis fuerāt cōpacta in altitudinibus singulo-
 rum, pedū. xxxxi. crassitudine palmopedali, latitudi-
 ne sesquipedali. Basis eius habuerat rotas octo, q̄bus
 agebatur, Fuerat autē earū altitudo pedū. uis. crassiti-
 tudo pedū triū, ita fabricata triplici materia alternis
 se cōtra subsidibus inter se cōagmentata, laminisq̄
 ferreis ex frigido ductis alligata. Hæ in arbusculis si-
 ue amaxopodes dicantur, habuerāt uersationes, Ita su-
 pra transitorū planitiē, quæ supra basim fuerat, po-
 stes erant erecti pedū. xyiii. latitudinis. s. crassitu-
 dinis. F. Z. distātes inter se. is. supra eos trabes circū-
 clusæ cōtinebāt totā cōpactionē :: late pedem. i. cras-
 sē. s. supra eā capreoli extollebātur altitudine pedū
 xii. Supra capreolos tignū collocatum cōiungebat ca-
 preolorū cōpactiones. Itē fixa habuerant lateraria in-
 trāsuerso, q̄bus insup cōtabulatio circūdata cōtegebatur
 inferiora. Habuerat autē mediā cōtabulationem supra
 trabiculas, ubi scorpiōes & catapultæ collocabātur. Eri-
 gebātur & arrectaria duo cōpacta pedū. xxxi. cras-
 situdine sesquipedali :: latitudine pedum. ii. cōiuncta
 capitibus trāsuersario cardinato tigno, & altero me-
 diano inter duos scapos cardinato, & laminis ferreis
 religato, quo insup collocata erat alternis materies in-

LIBER

ter scapos & transversariū traiecta chelonis & an-
 conibus firmiter inclusa, In ea materia fuerūt ex tor-
 no facti axiuli duo, e quibus funes alligati retinebant
 arietē. Supra caput eorū qui cōtinebāt arietem colloca-
 tum erat pluteū, turriculæ similitudine ornatū, uti sine
 periculo duo milites tuto stantes p̄spicere possent, & re-
 nunciare, quas res aduersariū conarētur. Ariēs autem
 eius habuerat lōgitudinē pedū. c.ij. Latitudine in imo
 palmopedali. crassitudine pedali. cōtractū à ca-
 pite in latitudine pes. i. crassitudine. s. Is autē ariēs
 habuerat de ferro duro rostrū, ita uti naues longæ so-
 lent habere, & ex ipso rostro lamina ferrea quatuor
 circiter pedū. xy. fixæ fuerāt in materia. A capite autē
 ad imā calcē tigni cōtenti fuerūt funes quatuor, crassē-
 tudine digitorū octo ita religati quēadmodū naus ma-
 lusā puppi ad prorā cōtinetur, eiq; funes præcincto-
 riis transversis erāt religati, habētes inter se palmipe-
 dalia spatia. In sup̄ coriis crudis totus ariēs erat inuo-
 lutus. Ex quibus autē funibus pendebant eorū capita fue-
 rant ex ferro factæ quadruplices catene. & ipse coriis
 crudis erāt inuolutæ. Itē habuerat p̄iectura eius ex
 tabulis arcā cōpactā & cōfixā rudentibus maioribus
 extentis, p̄ quā asp̄itates nō labētibus pedibus faaliter
 ad murū pueniebatur, atq; ea machina sex modis mo-
 uebatur, p̄gressu, Itē latere dextra ac sinistra, porre-
 ctione nō minus in altitudinem extollebatur, & in imā
 inclinatione demittebatur. Erigebatur autē machina in
 altitudinem ad disiciendum murū arciter pedes. c. Itē
 à latere dextra ac sinistra procurrēdo perstringebat
 nō minus pedes. c. Gubernabāt eā homines. c. habent.

tem pondus talentum quattuor milium, quod fit. $\overline{\text{C}}\overline{\text{C}}\overline{\text{C}}\overline{\text{C}}$
 $\overline{\text{L}}\overline{\text{X}}\overline{\text{X}}$. pondus.

Totius operis peroratio.

Cap. XXII.

E scorpiõibus & catapultis & balistis etiãq;
 d testitudinibus & turribus, quæ maxime mihi
 uidebantur idonea, & a quibus essent inuen-
 ta & quemadmodum fieri deberent explicui, Salarũ
 aut & archesiorum & eorũ, quorum rationes sunt imbe-
 cilliores non necesse habui scribere, Hac etiam milites
 per se solent facere, neq; ea ipsa omnibus locis neque
 eisdẽ rationibus possunt utilia esse, q̄ differentes sunt
 munitiones munitiõibus, nationũq; fortitudines. Nãq;
 alia ratione ad audaces & temerarios, alia ad diligen-
 tes, aliter ad timidos machinationes debet comparari.
 Itaq; his præscriptionibus si quis attendere uoluerit,
 ex uarietate eorũ eligendo & in unã cõparationẽ con-
 ferendo non indigebit auxiliis, sed quasq; res, aut
 rationibus, aut locis opus fuerit sine dubitatione pote-
 rit explicare. De repugnatoriis uero nõ est scriptis ex-
 plicandum, Non enim ad nostra scripta hostes compa-
 rant res oppugnatorias, sed machinationes eorum ex
 tempore solerti consiliorũ celeritate sine machinis sa-
 pius euertuntur. Quod etiã Rhodiensibus memoratur
 usu uenisse, Diognetus enim fuerat Rhodius Archite-
 ctus & ei de publico quotãnis certa merces pro arte tri-
 buebatur ad honorẽ. Eo tẽpore quidã architectus ab
 arado nomine Callias Rhodũ cum uenisset acroasin fe-
 cit, exemplumq; pulit muri, & supra id machinã in
 archesio uersã ali cõstituit, qua helepolim ad moenia
 accedentem corripuit & transtulit intra murum. Hoc